

Hiv - Anonym provtagning

Provtagning

Hälso- och sjukvården har enligt smittskyddslagen skyldighet att skyndsamt utföra ett hiv-test på en person som begär detta, om det finns en rimlig klinisk eller epidemiologiskt misstanke om att personen utsatts för en smittrisk. Patientens egen önskan om ett test räcker i normala fall. Testning för hiv skall tillämpas generöst och vara lättillgängligt för alla.

Kostnadsfrihet

Hiv-test är kostnadsfritt för patienten om det görs inom regionens hälso- och sjukvård eller av en läkare som får ersättning enligt lagen om läkarvårdsersättning eller vårdavtal med Region Östergötland. Privatläkare utan avtal med regionen samt viss företagshälsovård kan inte tillämpa kostnadsfrihet vid provtagning och undersökning.

Anonym provtagning

Provtagning för hiv kan ske anonymt på patientens begäran. Observera att anonym provtagning endast kan tillämpas vid hiv-provtagning. Krav på journalföring gäller inte vid anonym provtagning av hiv. Om provet visar sig vara positivt så börjar kravet på journalföring att gälla.

Checklista för anonym provtagning av hiv

1. Det ligger på vårdgivaren att ta fram säkra rutiner för framtagning av anonymnummer och märkning av remisser. Patienten får ett U-nummer enligt lokal instruktion som han/hon ska behålla till dess provsvar har givits vid återbesöket. Patienten ska informeras om att anonymiteten bryts vid ett positivt testresultat och ersätts med sedvanlig hälso- och sjukvårdssekretess. Föreskriften i 3 kap. 6 § andra stycket patientdatalagen ([2008:355](#)) om identitetsuppgifter i en patientjournal tillämpas inte i samband med provtagning för hiv-infektion, om patienten begär att sådant prov tas anonymt. Reservnummer kan inte användas då detta är kopplat till patientens identitet.
2. Vid telefon- eller direktkontakt ges patienten en tid till sjuksköterska för provtagning. Patienten bokas med U-numret. Besöket är kostnadsfritt. Återbesök för provsvar bokas in en vecka senare. På båda tiderna skrivs kön, U-nummer samt det överenskomna namn som ska ropas upp. Provsvar vid anonym provtagning ska inte meddelas över telefon.
3. När patienten kommer för provtagning registrerar vårdgivaren U-numret/namn. Patienten ska behålla detta tills provsvar givits vid återbesöket. Återbesöket kan inte

ersättas av brev eller telefonsamtal. Om möjligt undvik att lägga återbesök på fredagar.

- U-numret används på remiss till laboratoriet. Regelrätt journal förs inte vid anonym provtagning. Istället görs en anteckning som endast innehåller anledning till provtagning, det givna U-numret och kön. Anteckningen förvaras separat enligt lokal instruktion fram till återbesöket. Vid positivt provsvar sparas handlingen i journal med full identitet. Vid negativt provsvar kan handlingen gallras direkt om inget mer besök är planerat och om ingen annan lokal instruktion finns.

Vid positivt provsvar:

- Be patienten uppge sin fulla identitet och om patienten vägrar uppge sin identitet kontaktas smittskyddsläkaren.
- Kontakta omedelbart **via telefon** Infektionsbakjouren i Region Östergötland (växel 010-103 0000) för samråd om var fortsatt omhändertagande och konfirmerande provtagning för hiv av patienten ska ske. Skicka aldrig enbart remiss.
- Ge råd och förhållningsregler se "[Smittskyddsblad](#)".
- Anmäl fallet med rikskod vilket innebär födelseår samt personnumrets sista fyra siffror (19120607-0123 blir 1912-0123) till Smittskydd Östergötland inom 24 timmar från laboratoriesvar. Om patienten saknar personnummer ska anmälan göras med födelseår och de fyra sista siffrorna i reservnumret.
- Smittspårning sker på remissmottagande infektionsklinik.

Vid negativt provsvar:

- Meddela patienten detta vid återbesöket.

Källor:

Smittskyddslagen 2004:168.
Förordning (2008:363) om provtagning för hiv-infektion (SFS).